

SPRAWOZDANIA

SEMINARE

t. 43 * 2022, nr 1, s. 177-187

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI WYŻSZEGO SEMINARIUM DUCHOWNEGO TOWARZYSTWA SALEZJAŃSKIEGO W KRAKOWIE W ROKU AKADEMICKIM 2020/2021

1. WPROWADZENIE

Sprawozdanie obejmuje działalność Wyższego Seminarium Duchownego Towarzystwa Salezjańskiego w roku akademickim i formacyjnym 2020/2021. Istotnymi impulsami inspirującymi życie Kościoła w Polsce w tym okresie były tematyka roku duszpasterskiego poświęcona Eucharystii „Zgromadzeni na świętej Wieczerzy. Ojciec mój da wam prawdziwy chleb z nieba (J 6,32)”, 100-lecie urodzin św. Jana Pawła II oraz przygotowanie do beatyfikacji Stefana Kard. Wyszyńskiego. Był to również okres refleksji nad nowym *Ratio institutionis sacerdotalis pro Polonia*, które podkreśla, że „zasadnicza idea formacji polega na tym, by (...) formować uczniów misjonarzy, «zakochanych» w Nauczycielu, pasterzy «o zapachu owiec», którzy żyją wśród nich, aby im służyć i nieść im Boże miłosierdzie” (nr 4). Z kolei doroczna Wiązanka księdza Generała Angela Fernandez Artime tematyką nawiązywała do podstawowego charyzmatu salezjańskiego, wychowania młodzieży: „Ożywia nas nadzieja. Oto czynię wszystko nowe (Ap 21,5)”. W dalszym ciągu ważnym czynnikiem wpływającym na życie seminaryjne, w tym zwłaszcza na organizację studiów oraz praktyk duszpastersko-katechetycznych, była epidemia SARS-CoV-2.

2. WSPÓŁBRACIA WSPÓLNOTY

W roku akademickim 2020/2021 dyrektorem wspólnoty i rektorem WSDTS w Krakowie był ks. Adam Paszek. Wraz z nim radę domu tworzyli: wikariusz dyrektora i katecheta ks. Tadeusz Miętła, prorektor ds. studiów i duszpasterz kaplicy pw. MB Wspomożenia Wiernych ks. dr Jacek Ryłko oraz ekonom ks. Piotr Basista.

Ponadto wspólnotę zakonno-seminaryjną współtworzyli: ks. Dariusz Porzucek (kierownik biblioteki, spowiednik), ks. prof. dr hab. Tadeusz Biesaga, koadiutor Ludwik Jarosz, ks. dr Jan Krawiec, ks. dr Józef Marszałek, ks. dr Roman Mazur (spowiednik), ks. Ignacy Ryndzionek (spowiednik), śp. ks. Jan Wilkołek, który odszedł do Pana 11 listopada 2020 roku, i ks. Zbigniew Wójcik. W marcu 2021 roku do wspólnoty dołączył ks. Paweł Figura (student UPJPII). Współbraci w formacji podstawowej było 32, w tym na roku VI – 5; V – 9; IV – 13 i na roku III – 5. Cała wspólnota liczyła 46 współbraci, w tym jeden z Wietnamu.

3. INAUGURACJA

1 października Mszą świętą o godz. 10.00 pod przewodnictwem ks. inspektora Tadeusza Itrycha z Piły zainaugurowano nowy rok akademicki i formacyjny. W uroczystości, oprócz władz zakonnych ze wszystkich salezjańskich inspektorii, wzięli udział ks. dr hab. Wojciech Węgrzyniak, prof. UPJPII, delegat Wydziału Teologicznego UPJPII, profesorowie i wykładowcy, przedstawiciele wspólnoty seminaryjnej z Łądu oraz wspólnot salezjańskich.

Dalsza część inauguracji odbyła się w auli seminaryjnej. Po odśpiewaniu hymnu *Gaude Mater Polonia* ks. Adam Paszek – dyrektor i rektor WSDTS przedstawił sprawozdanie za miniony rok akademicki, a ks. dr hab. Wojciech Węgrzyniak wygłosił wykład inauguracyjny pt.: *Wiedza sprowadza zgubę*. Przestrzegając w nim, by wystrzegać się tzw. „wiedzy pozornej”, czyli wiedzy nieprawdziwej, wyrwanej z kontekstu, zniewolonej przez uczucia oraz bez świadectwa, tajemnicy i miłości. Następnie nowi studenci Wyższego Seminarium Duchownego Towarzystwa Salezjańskiego w Krakowie otrzymali indeksy

i złożyli przysięgę studencką. Na zakończenie, przed odśpiewaniem *Gaudeamus igitur*, głos zabrali jako przedstawiciele uniwersytetu ks. dr hab. Wojciech Węgrzyniak, prof. UPJPII, oraz ks. inspektor Jarosław Pizoń. Zarówno w kaplicy, jak i auli wydarzenie uświetnił chór seminarystów „Canticum” pod dyktando dra Andrzeja Korzeniowskiego.

4. WSPÓŁPRACA Z UPJPII W KRAKOWIE

Od dziesięciu lat seminarium realizuje ścisłą współpracę z Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, co stwarza nowe możliwości w zakresie dydaktyki. W minionym roku akademickim trzech salezjanów, którzy prowadzili zajęcia w seminarium, było etatowymi pracownikami naukowymi UPJPII: ks. prof. dr hab. Tadeusz Biesaga, ks. dr hab. Sylwester Jędrzejewski oraz ks. dr Roman Mazur. Oprócz tego zajęcia dydaktyczne prowadziło dwunastu pracowników UPJPII spośród księży diecezjalnych, zakonnych oraz osób świeckich: ks. dr hab. Marek Gilski, ks. dr Marcin Cholewa, o. prof. dr hab. Dariusz Kasprzak OFMCap, o. prof. dr hab. Andrzej Napiórkowski, ks. prof. dr hab. Jan Orzeszyna, ks. prof. dr hab. Kazimierz Panuś, dr hab. Marek Kita, prof. UPJPII, ks. dr hab. Jan Klimek, ks. dr Stanisław Mieszczak SCJ, ks. dr Krzysztof Porosło, o. dr Łukasz Samiec OFMConv. oraz ks. dr Albert Wolkiewicz.

Pomimo ograniczeń pandemicznych wspólnota seminarystów włączała się na żywo lub online w życie Papieskiego Uniwersytetu Jana Pawła II poprzez udział w seminariach naukowych oraz w innych wydarzeniach. Delegat UPJPII jako przewodniczący komisji egzaminacyjnej był również obecny na egzaminie magisterskim. Niestety, pandemia ograniczyła uczestnictwo przedstawicieli seminarium w Radzie Wydziału Teologicznego. Nie odbyła się też doroczna pielgrzymka alumnów do sanktuarium w Kalwarii Zebrzydowskiej czy uroczysta inauguracja roku akademickiego.

5. PERSONEL DYDAKTYCZNY WSDTS

W roku akademickim 2020/2021 funkcję rektora pełnił ks. Adam Paszek, którego wspomagał w organizacji zajęć dydaktycznych ks. dr Jacek Ryłko – prorektor ds. studiów. Personel dydaktyczny w roku sprawozdawczym tworzyło 37 wykładowców: 16 salezjanów, 14 duchownych diecezjalnych lub zakonnych, 7 świeckich, w tym 4 kobiety. Spośród wykładowców 9 posiadało tytuł profesora, 7 stopień doktora habilitowanego, 17 stopień doktora, pozostali magisteria specjalistyczne.

Duży wkład w nauczanie mają salezjanie dojeżdżający z innych ośrodków naukowych: z Warszawy (UKSW), Lublina (KUL), Wrocławia (WT) oraz Łądu (WSDTS): ks. prof. Henryk Skorowski, ks. prof. Kazimierz Misiaszek, ks. prof. Henryk Stawniak, ks. prof. Jerzy Gocko oraz dr hab. Arkadiusz Domaszek, prof. UKSW, dr hab. Mariusz Chamarczuk, ks. dr Ryszard Kempniak i ks. dr Wojciech Witkowski. Z pozostałych ośrodków naukowych zajęcia w seminarium prowadzili: o. dr hab. Marian Zawada z Instytutu Karmelitańskiego oraz dr Andrzej Korzeniowski z Akademii Muzycznej w Krakowie.

6. STUDIA

Studia przebiegały zgodnie z programem opartym na *Ratio Studiorum pro Polonia*, wytycznych UPJPII oraz założeniach *Formacji Salezjanów ks. Bosko*. Rok akademicki obejmował 30 tygodni wykładowych i rozpoczął się już w ostatnim tygodniu września. Z powodu pandemii nie odbyły się doroczne warsztaty *Canticum*.

a) Seminarium naukowe

W minionym roku akademickim prowadzono 8 seminariów naukowych w sześciu specjalizacjach:

1. Teologia biblijna NT – ks. dr Ryszard Kempniak SDB;
2. Teologia biblijna ST – dr hab. Sylwester Jędrzejewski SDB (z dr Marią Miduch);
3. Teologia dogmatyczna – ks. dr hab. Marek Gilski, prof. UPJPII;
4. Teologia moralna i katolicka nauka społeczna – ks. prof. dr hab. Jerzy Gocko SDB;
5. Bioetyka – ks. prof. dr hab. Tadeusz Biesaga SDB;
6. Teologia pastoralna – ks. dr hab. Jan Klimek;
7. Teologia fundamentalna – dr hab. Marek Kita, prof. UPJPII;
8. Teologia duchowości – o. dr hab. Marian Zawada OCD.

b) Magisteria

Po odbyciu praktyk duszpasterskich i katechetycznych w wyznaczonych wspólnotach salezjańskich czterech inspektorii polskich 14 maja 2021 roku 4 diakonów z VI roku przystąpiło do egzaminu magisterskiego. Komisja egzaminacyjna, której przewodniczył ks. prof. dr hab. Henryk Sławiński, składała się z promotorów prac magisterskich i wykładowców Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II. Piąty diakon Dawid Wilkos z powodu indywidualnego toku studiów egzamin magisterski zdał pod koniec czerwca. Wszyscy zdający otrzymali oceny pozytywne, umożliwiające im nauczanie katechezy w szkołach. Dalszym etapem formacji diakonów były rekolekcje przed święceniami prezbiteratu.

7. SYMPOZJA, KURSY I SZKOLENIA

Z powodu epidemii uczestnictwo w sympozjach, kursach i szkoleniach zostało zredukowane do minimum:

1. 24 września odbyły się warsztaty medialne, które prowadził ks. Maciej Makuła SDB, odpowiedzialny w TVP za programy katolickie;

2. Konferencja online o ideologii *gender*. Jednym z prelegentów był ks. prof. dr hab. Tadeusz Biesaga;

3. 30 stycznia 2021 r. dyrektor wspólnoty wraz z dwoma klerykami uczestniczył w seminarium michalitów w Krakowie w uroczystości 100-lecia Zgromadzenia Michalitów, której przewodniczył kard. S. Dziwisz;

4. 24-26 lutego 2021 r. dyrektor wspólnoty uczestniczył w spotkaniu wychowawców seminarijnych w Centrum Formacji Duchowej u Salwatorianów. Spotkanie prowadzili m.in. abp G. Ryś, o. A. Ciencini i ks. K. Wons.

8. BIBLIOTEKA

W roku akademickim 2020/2021 w bibliotece Wyższego Seminarium Duchownego wciąż powiększano i katalogowano księgozbiór. W stosunku do poprzedniego roku księgozbiór powiększył się o 1651 pozycji. Na dynamikę rozwoju biblioteki wskazuje poniższe zestawienie.

Porównanie stanu biblioteki w latach akademickich	2019/2020	2020/2021
Stan książek w bibliotece	116 767	118 418
Ilość rekordów w bazie	75 428	75 460
Ilość rekordów nukatowych	53 789	56 302
Procentowa zawartość rekordów nukatowych	71,3%	75,4%
Ilość nowych książek wprowadzonych do bazy	1 526	1 672
Ilość książek pochodzących z zakupów własnych	220	300

W roku akademickim dokonano 729 wypożyczeń książek, nie licząc czasopism. Biblioteka prenumeruje ok. 100 tytułów czasopism zamawianych w przedsiębiorstwie Kolporter S.A., bezpośrednio w redakcjach lub uzyskiwanych w ramach wymiany międzybibliotecznej. Są one rejestrowane w starej bazie MAK. W dalszym ciągu kontynuowana jest współpraca z Katalogiem Zbiorów Polskich Bibliotek Naukowych NUKAT, w ramach której opracowanych zostało 1045 opisów (680 – bibliograficznych, 365 – KHW).

Po odejściu z pracy w bibliotece pani Anny Zadory obecnie liczy ona dwóch pracowników: kierownik biblioteki – ks. mgr Dariusz Porzucek i bibliotekarka dr Maria Miduch, zatrudniona na 3/4 etatu.

9. ŚWIĘCENIA, POSŁUGI, ŚLUBY WIECZYSTE

a. Święcenia prezbiteratu

„Celem formacji seminaryjnej – jak stwierdza nowe *Ratio* – jest przede wszystkim rozwój pewnego sposobu bycia, w łączności z uczuciami i postawami Chrystusa Dobrego Pasterza” (RFIS 325). Kapłan jest bowiem przez głoszenie Ewangelii i sprawowanie sakramentów znakiem Chrystusa Pasterza (por. Konstytucje, nr 45). 22 maja 2021 roku czterech diakonów przyjęło święcenia prezbiteratu, które były uwieńczeniem wieloletniej formacji salezjańskiej przygotowującej do kapłaństwa. Święcenia kapłańskie odbyły się w Bytomiu (ks. Paweł Gulka), w Krakowie (ks. Krzysztof Papierz) oraz w Różanymstoku (ks. Adrian Arkita i Damian Mackiewicz). 27 maja w salezjańskim kościele Maryi Wspomożycielki Wiernych na Łosiówce neoprezbiterzy odprawili Mszę świętą prymicyjną. Homilię wygłosił rektor seminarium ks. Adam Paszek.

b. Święcenia diakonatu

Święcenia diakonatu, pierwszego stopnia święceń, odbyły się 15 maja 2021 roku w Krakowie. 10 studentów V roku pełniących dotychczas posługę akolitów przyjęło święcenia diakonatu z rąk bpa Stanisława Jamrozka z Przemysła. Przez modlitwę konsekracyjną do stanu duchownego włączyli zostali: Grzegorz Chmieliński PLN, Dominik Iwański PLN, Mirosław Kosiec PLS, Dominik Kruszyński PLN, Grzegorz Kurpias PLS, Piotr Leśnikowski PLO, Krystian Lipiński PLN, Maciej Sokalski PLS, Krzysztof Wasiak PLS oraz Dawid Wilkos PLS.

c. Posługi akolitu i lektoratu

8 grudnia 2020 r., w uroczystość Niepokalanego Poczęcia NMP, ks. Marcin Kaznowski, prowincał salezjańskiej inspektorii pw. św. Jacka, udzielił posługi akolitu 12 studentom IV roku: B. Balcerzakowi (PLO), J. Banasiukowi (PLE), M. Buczkowi (PLO), M. Cebulskiemu (PLS), D. Jakubiakowi (PLN), S. Karszni (PLN), D. Macholi (PLN), M. Papierzowi (PLS), P. Potędze (PLN), R. Sierocie (PLN), Ł. Wójcikowi (PLS), A. Żydziaowski (PLO). Z kolei 6 marca 2021 r. w obchodzonym w seminarium dniu wdzięczności pięciu studentów III roku przyjęło posługę lektoratu: G. Bujałkowski (PLN), Ł. Grzenia (PLO), P. Klasa (PLS), Nguyen Hung Trung (PLS), D. Nowak (PLS). Posługi udzielił wikariusz ks. Zygmunt Kostka.

d. Śluby wieczyste

W tym roku śluby wieczyste odbyły się we wszystkich inspektoriiach polskich. 1 maja w Krakowie śluby wieczyste złożyli: Michał Cebulski PLS, Dominik Iwański PLN, Łukasz Wójcik PLS, 25 czerwca w Rumii: P. Potęga, D. Jakubiak, R. Sierota i D. Machola. 31 lipca w Czerwińsku profesję wieczystą złożył J. Banasiuk, a 4 września we Wrocławiu Bartosz Balcerzak, Mateusz Buczek, Paweł Lehmann oraz Arkadiusz Żydzia.

e. Przygotowanie do ślubów wieczystych

Tradycyjnie ostatnie dwa tygodnie sierpnia to czas przygotowania do złożenia profesji wieczystej, które ma miejsce w Rumi przy parafii MB Wspomożenia Wiernych. W tym roku w przygotowaniu brało udział 5 współbraci. Opiekunem był ks. A. Paszek.

10. FORMACJA SEMINARYJNA

Zasadnicze cele formacji w poszczególnych wymiarach (ludzki, duchowy, intelektualny i duszpastersko-wychowawczy) są ujęte w dokumentach Kościoła i zgromadzenia salezjańskiego. Są one stale uaktualniane poprzez opracowanie i realizowanie Programu Życia Wspólnoty. W minionym roku miała miejsce kontynuacja i pogłębienie następujących celów formacyjnych:

a. Salezjanin mistyk, czyli skupiony na Bogu (formacja duchowa). Elementy tego aspektu formacji obejmowały gromadzenie się na świętej Wieczerzy, codzienne wieczorne adoracje Najświętszego Sakramentu, dni skupienia, przygotowanie do beatyfikacji Stefana Kard. Wyszyńskiego, wsłuchiwanie się w Słowo Boże i konferencje dyrektora.

b. Salezjanin prorok, czyli zaangażowanie w życiu wspólnotowym (formacja ludzka), która przejawiała się w trosce o odpowiedzialne wykorzystanie czasu, pielęgnowanie braterskiego kontaktu ze współbraćmi, w spotkaniach wspólnoty i w kursach, poprzez skrutynia, imienniny, kwadrans dziekański, zaangażowanie w sport oraz na miarę możliwości ze względu na pandemię poprzez wyjścia do teatru, filharmonii czy kina. Ważnym aspektem tego elementu formacji była troska o dobro wspólne, jakim jest dom seminaryjny, otaczający go park oraz prace przy remoncie starego domu seminarium, które nadzorował ks. Zbigniew Wójcik.

c. Salezjanin sługa, czyli oddany pracy z młodzieżą (formacja intelektualna i duszpasterska). Ten wymiar formacji był bardzo utrudniony. Zajęcia, wykłady, praktyki katechetyczne czy zaangażowanie duszpasterskie odbywały się głównie przez Internet. Jak w całej Polsce epidemia koronawirusa ograniczyła całkowicie kontakt z dziećmi i młodzieżą. Jednak w drugim semestrze udało się wystawić Misterium Męki Pańskiej, które w seminarium jest tradycyjnie największą formą oddziaływania duszpasterskiego.

11. PRZYGOTOWANIE PASTORALNE

1. Przygotowanie pastoralne w seminarium odbywało się w następujących formach:

a. ćwiczenia i praktyki objęte programem studiów w ramach przedmiotów pastoralnych i katechetycznych – online;

b. praktyki wakacyjne, świąteczne, tygodniowe i weekendowe z zastosowaniem rygoru sanitarnego.

2. Zostały zachowane dotychczasowe formy zaangażowania okresowego, obejmujące:

a) Wystawianie Misterium Męki Pańskiej na scenie sali teatralnej;

b. Rekolekcje wielkopostne oraz dni skupienia dla młodzieży w formie online;

c. Święta młodzieżowe w inspektoriatkach (PIM – PLO, Savionalia – PLS, Dominikalia – PLE) zasadniczo w formie online;

d. Wsparcie organizacji prenowicjatu;

e. Pojawiły się również nowe inicjatywy dla młodzieży dotyczące duchowości salezjańskiej przez łącza internetowe, m.in. Salezjańska Strefa Wsparcia – Lubin 2020, Męski Weekend, przygotowanie do Światowych Dni Młodzieży w Lizbonie.

3. Zaangażowania systematyczne:

a. duszpasterstwo młodzieżowe przy kaplicy MB Wspomożenia Wiernych (Ziemia Boga, ministranci, schola); Wolontariat Misyjny, pomoc w Saltromie w prowadzeniu Świetlicy „Świat dziecka”, praktyki weekendowe były prowadzone z licznymi ograniczeniami z powodu epidemii;

b. większy nacisk na zarządzanie internetową stroną seminaryjną www.seminarium.sdb.org.pl, która stała się areopagiem licznych spotkań z odbiorcami naszego posłannictwa;

c. wydanie dwóch numerów seminaryjnego biuletynu ŁOŚ PRESSU (Narodzenie Pańskie i Wielkanoc);

d. działalność grupy Art. 43, chóru „Canticum” oraz zespołu seminaryjnego „ŁośBand”.

12. MISTERIUM MĘKI PAŃSKIEJ

Doroczne Misterium po przerwie spowodowanej koronawirusem znowu było dostępne dla widzów, choć z powodu obostrzeń sanitarnych ilość miejsc była ograniczona do połowy. Premiera odbyła się na scenie seminaryjnej 20 lutego. W zamyśle reżysera misterium miało być wydarzeniem, które daje nadzieje. Stawiało pytanie: „Czy wierzysz w trzeci dzień, co złamał śmierci moc?”. Tegoroczna odsłona spektaklu miała tchnąć w widza łagodny powiew nadziei, którą niesie ze sobą odkupieńcza śmierć Jezusa na krzyżu, bo przecież to ona rozkuła nas z kajdan, które nałożył na nas grzech. Tematyka sztuki miała oderwać widza od przygnębiającego czasu pandemii, wlać nadzieję i wprowadzić w świat, gdzie przyjaźń jest w stanie przewyciężyć nawet granicę śmierci.

Podczas spektakli zachowane były wszystkie wytyczne Głównego Inspektoratu Sanitarnego oraz Ministerstwa Zdrowia dotyczące zasad bezpieczeństwa.

13. GRUPA MEDIALNA ART. 43

W roku akademickim 2020/2021 zakres działania grupy medialnej Art. 4 obejmował:

a. reaktywowanie, a następnie regularne prowadzenie odnowionej strony internetowej;

b. regularne prowadzenie seminaryjnego facebooka;

c. współpracę z delegatem inspektorialnym, wzajemne udostępnianie sobie materiałów; wspólna produkcja filmików oraz transmisja liturgii Mszy świętych;

d. tworzenie plakatów na różne wydarzenia seminaryjne i inspektorialne;

e. wydanie dwóch numerów czasopisma „Łoś Press”;

f. tworzenie kroniki seminaryjnej w postaci pisemnej oraz archiwum zdjęć.

14. DZIAŁALNOŚĆ ZESPOŁU „ŁOŚ BAND”

Zespół „Łoś Band” w roku akademickim 2020/2021 tworzyli: Dan Machola SDB (gitara akustyczna/elektryczna) – lider zespołu, Mateusz Papierz – wokalista, Krzysztof Wasiak SDB – instrumenty klawiszowe, Dominik Nowak SDB (gitara akustyczna), Maciej Sokalski SDB (gitara basowa) oraz Bartosz Balcerzak SDB (bębny/perkusja). Zespół odpowiadał za oprawę muzyczną cotygodniowej czwartkowej liturgii seminaryjnej.

15. WAŻNIEJSZE WYDARZENIA

1. Wydarzenia ewangelizacyjne i modlitewne

a. Uroczystość św. Jana Bosko na Łosiówce obchodzona w łączności z sympatykami Księdza Bosko przez Internet.

b. Rekolekcje przed święceniami diakonatu dla V roku w dniach 1-7 lutego w Salezjańskim Ośrodku Misyjnym w Warszawie wygłoszone przez ks. dra Jacka Żdzieborskiego, dyrektora ośrodka misyjnego.

c. Całonocna adoracja z inicjatywy kleryków w intencji o uzdrowienie chorych i ustanie pandemii.

d. Odejście do Domu Ojca w dniu 15 listopada 2020 r. o godz. 8⁵⁵ ks. Jana Wilkołka, który przez 55 lat był związany z seminarium jako formator wielu pokoleń salezjanów oraz nauczyciel języka łacińskiego i greckiego.

2. Wydarzenia pastoralne

Pastoralne zaangażowanie w ubiegłym roku odbywały się zasadniczo online i obejmowało m.in.:

a. Stałe zaangażowanie pastoralne i prowadzenie duszpasterstwa w kaplicy pw. Matki Bożej Wspomożenia Wiernych;

b. Rekolekcje dla bierzmowanych;

c. Kurs ceremoniarza;

d. Szkołę Animatora Salezjańskiego;

e. Męski Weekend – inicjatywę skierowaną do młodych mężczyzn, którzy szukają świadomego przeżywania swojej wiary, męskiej tożsamości, życia;

f. Troskę o powołania przede wszystkim w postaci codziennej modlitwy;

g. Przygotowania do Przystanku Jezus.

3. Wydarzenia kulturalne

a. Obchody Dnia Niepodległości – Mszy Świętej przewodniczył i słowo wygłosił ks. Andrzej Gołębiewski SDB, podczas którego wielokrotnie pojawiało się pytanie: „Za co kocham Polskę?”, „Czy ja, młody salezjanin, potrafiłbym za wszelką cenę jej bronić?”. Kolejnym punktem uroczystości był wieczór patriotyczny rozpoczęty odśpiewaniem *Mazurka Dąbrowskiego*. W czasie spotkania kl. Łukasz Wójcik SDB przybliżył historie polskich salezjanów, to, jak często na innych kontynentach pamiętali o Polsce, jej służyli, jak pragnęli wrócić do Ojczyzny i widzieć ją wolną. Na zakończenie studenci roku IV zorganizowali quiz niepodległościowy, który stał się „prawdziwym” wehikułem czasu przenoszącym do wczesnych lat XX i dającym możliwość spotkania m.in. z Ignacym Paderewskim. Wieczór przeplatany był śpiewem znanych piosenek patriotycznych.

b. Jubileusze profesji zakonnej 70-lecia ks. Ignacego Ryndzionka, 60-lecia ks. Józefa Marszałka i 25-lecia ks. Piotra Basisty. Jubilaci otrzymali podczas inspektorialnego dnia wspólnoty w Oświęcimiu okolicznościowe dyplomy i prezenty

16. KORONAWIRUS

Epidemia koronawirusa Sars-CoV-2 odcisnęła silne piętno na życiu seminaryjnym. W okresie od 10 października aż do 30 grudnia prawie wszyscy współbracia zostali dotknięci chorobą. We wspólnocie zarządzono izolację i wewnętrzną kwarantannę, tzn. wszyscy zamieszkali w pojedynczych pokojach, w miejscach publicznych rozstawione zostały płyny do dezynfekcji rąk, w jadalni i w kaplicy rozdzielono miejsca, aby zachować odpowiedni dystans. Wszyscy zobowiązani byli do noszenia maseczek. Wykłady prowadzone były online. Niestety, z powodu koronawirusa odszedł do Domu Ojca ks. Jan Wilkołek, a niektórzy współbracia długo walczyli z chorobą. W tym też czasie zmarło wielu współbraci z innych domów i krewnych, których polecałmiśmy Bożemu Miłosierdziu.

Na miarę możliwości przedstawiciele wspólnoty uczestniczyli w pogrzebach. Warto podkreślić, że czas kwarantanny, odizolowania, zamknięcia był czasem do dyspozycji własnej, do uporządkowania i niekiedy nadrobienia zaległości z relacji międzyludzkich, czasem na uporządkowanie hierarchii wartości i ponowne odkrycie potęgi modlitwy, zaufania i oddania się Bogu. Z powodu pandemii odwołano szereg zaplanowanych i przygotowanych wcześniej wydarzeń: Dzień Wdzięczności (14 marca), Spotkanie modlitewne „Powołani o powołania” (21 marca), Męski Weekend (27-29 marca), Savionalia, Dominikalia, wstrzymane zostały spektakle Misterium Męki Pańskiej, które jednak wystawiono we wrześniu.

17. INWESTYCJE

Najważniejszą inwestycją tego okresu było dokończenie remontu starego gmachu. Warto w tym miejscu wyrazić szczególne podziękowanie tym wszystkim, którzy troszczyli się o ekonomiczną stronę życia seminarijnego: ekonomowi ks. Piotrowi Basiście, ks. Zbigniewowi Wójcikowi (troska o otoczenie seminarium), panu Ludwikowi Jaroszowi (pracownia krawiecka oraz konserwacja pralni, kuchni, innych sektorów) oraz ekonomowi inspektorialnemu ks. Gabrielowi Stawowemu za nadzór nad remontem starego gmachu.

18. ZAKOŃCZENIE

Sprawozdanie jest także okazją do podziękowania wszystkim za wspólne, często niełatwe w czasach pandemii, życie pod jednym dachem. Słowa podziękowania za dobrą współpracę należą się tym, którzy bezpośrednio byli zaangażowani w działalność seminarium – wychowawcom, formatorom, współbraciom starszym oraz wszystkim wykładowcom, ks. dr. Jackowi Rylce, który opuścił seminarium, a przez dwa lata pełnił funkcję prorektora i duszpasterza kaplicy zewnętrznej, współbraciom z bratniej wspólnoty WDM z dyrektorem ks. Andrzejem Królem, całemu personelowi administracyjnemu i wszystkim pracownikom, darczyńcom i przyjaciółom seminarium.

Ks. Adam Paszek SDB

Rektor WSDTS

DOI: <http://doi.org/10.21852/sem.2022.1.11>

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI WYŻSZEGO SEMINARIUM DUCHOWNEGO TOWARZYSTWA SALEZJAŃSKIEGO W ŁĄDZIE NAD WARTĄ W ROKU SEMINARIJNYM 2020/2021

Za nami kolejny rok akademicko-formacyjny 2020/2021. Staraliśmy się go przeżywać w duchu 100. rocznicy urodzin papieża, św. Jana Pawła II, przygotowań do beatyfikacji Prymasa Tysiąclecia, kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz Jubileuszu 100-lecia obecności Salezjanów w Łądzie nad Wartą. Był to również czas oczekiwania na nowe *Ratio institutionis sacerdotalis* pod tytułem: *Droga formacji presbiterów w Polsce. Ratio institutionis sacerdotalis pro Polonia*.

Niestety, podobnie jak w poprzednim roku akademickim, nie wszystkie plany, które dotyczyły tych wydarzeń oraz pełnej działalności naszego WSD TS w Łądzie, udało się zrealizować z powodu pandemii koronawirusa. Jednak, mimo tych trudności, nasze seminarium starało się osiągnąć zamierzone cele, realizując zadania wedle przyjętego rytmu. Dało to nam również możliwość większego skupienia się na właściwej formacji alumnów, co wynika z nowego *Ratio institutionis sacerdotalis*, które, między innymi, podkreśla, że: „Odpowiednia formacja jest procesem integralnym, czyli całościowym i harmonijnym. Obejmuje wszystkie sfery rozwojowe i obszary aktywności człowieka. Umożliwia syntezę porządku ontyczno-sakramentalnego z egzystencjalno-przeżyciowym w ciągłej pracy nad sobą pod wpływem łaski Bożej. Prowadzi do wzajemnego oddziaływania między modlitwą, życiem we wspólnotcie, studium treści wiary, posługą apostołską i innymi dziedzinami życia. Celem tego procesu jest ukształtowanie w człowieku wewnętrznego ładu oraz harmonii ciała i du-

szy, umysłu i serca, dojrzałego myślenia ze świadomym i uporządkowanym światem uczuć, emocji i pragnień” (*Droga formacji presbiterów w Polsce. Ratio institutionis sacerdotialis pro Polonia 73*). Możemy więc powiedzieć, że Wyższe Seminarium Duchowne Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie to szczególne miejsce, gdzie młodzi ludzie, wkraczający na drogę powołania zakonnego i kapłańskiego, poprzez formację i naukę mogą rozeznaczyć swoje osobiste powołanie.

STAN PERSONALNY

W roku akademickim 2020/2021 skład personalny wspólnoty św. Bernarda w Łądzie uległ kilku istotnym zmianom. Funkcję rektora Wyższego Seminarium Duchownego Towarzystwa Salezjańskiego w Łądzie oraz przełożonego wspólnoty zakonnej pełnił ks. mgr Sławomir Łubian. Zastąpił on ks. dra hab. Mariusza Chamarczuka, który został wikariuszem dyrektora oraz koordynatorem renowacji Pomnika Historii w Łądzie. Do zarządu Seminarium i Rady Domu należeli również: ks. mgr Wojciech Pettke, który zastąpił ks. mgra Józefa Dubinieca – ekonoma, ks. dr hab. Radosław Błaszczuk – katecheta i wykładowca, ks. mgr lic. Dariusz Dynak-Michalski – prorektor ds. studiów i wykładowca, ks. mgr Tomasz Kościelny – dyrektor Salezjańskiego Centrum Opiekuńczo-Wychowawczego „Dom Młodzieży” w Poznaniu i wykładowca, ks. dr Maciej Sarbinowski – inspektorialny delegat ds. duszpasterstwa młodzieżowego, odpowiedzialny za Ośrodek Duchowości i Kultury funkcjonujący przy naszym seminarium i wykładowca oraz ks. mgr Ryszard Świrydziuk – proboszcz parafii pw. NMP w Łądzie.

Oprócz wymienionych osób, w skład wspólnoty zakonno-seminaryjnej wchodził: ks. dr Marek Babicz (kierownik seminaryjnej biblioteki), ks. Dominik Chmielewski (rekolekcjonista przynależący do Ośrodka Duchowości i Kultury), ks. Andrzej Jaczewski (proboszcz parafii pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Kowalewie), ks. dr Zenon Klawikowski (kierownik Centrum Ośrodka Duchowości Salezjańskiej w Łądzie, spowiednik i wykładowca), ks. Władysław Kołyшко (pracujący w Centrum Duchowości Salezjańskiej w Łądzie, spowiednik alumnów i sióstr zakonnych), ks. Józef Koszewnik (rezydent), ks. Mirosław Kurkiewicz (pracujący w salezjańskiej placówce „Domu Młodzieży” w Poznaniu), ks. Bolesław Leciej (spowiednik alumnów i sióstr zakonnych), ks. Tadeusz Piaskowski (spowiednik), ks. dr Marek Woś (wychowawca w salezjańskiej placówce „Dom Młodzieży” w Poznaniu), ks. Bolesław Woźny (spowiednik) oraz 7 alumnów I i 9 alumnów II roku. Wszyscy klerycy na kursie I i II studiowali filozofię, natomiast jeden z nich, ze względu na posiadany tytuł magistra teologii, odbywał studia podyplomowe z przygotowania pedagogicznego w Wyższej Szkole Kadr Menadżerskich w Koninie. Jednocześnie seminarium otaczało opieką formacyjną 18 alumnów przebywających na praktyce pastoralnej (asystencji). Bezpośrednim ich opiekunem, z ramienia formatorów, był ks. dr hab. Radosław Błaszczuk.

REALIZACJA STUDIÓW FILOZOFICZNYCH

Zajęcia dydaktyczne na kierunku teologia, które na dwóch pierwszych latach obejmują przedmioty filozoficzne i pedagogiczne, odbywały się zgodnie z programem studiów przewidzianym dla seminariów duchownych w Polsce. Wykłady i ćwiczenia były prowadzone przez: 3 doktorów habilitowanych na stanowisku profesora nadzwyczajnego, 3 doktorów habilitowanych, 14 wykładowców ze stopniem naukowym doktora, 3 z tytułem zawodowym magistra licencjusza, 6 magistrów oraz 1 licencjusza – ratownika medycznego.

BIBLIOTEKA I CZYTELNIKA

Z działalności biblioteki w omawianym roku wynikają następujące statystyki:

- stan księgozbioru na 30 lipca 2021 r. wyniósł 133 500 woluminów książek oraz 25 000 woluminów czasopism;
- komputerowa baza czytelników liczyła ok. 1500 osób;
- w roku akademickim czynnie z księgozbioru korzystało 51 osób;
- łączna liczba wypożyczonych książek: 1560;

- na miejscu z czytelnikami korzystało 5 osób, którym udostępniono 20 woluminów książek i czasopism.

Biblioteka gromadziła: stare druki (290 egzemplarzy), książki zabytkowe (powyżej 50 lat – 16 000 egzemplarzy), czasopisma (około 80 tytułów), multimedia (1500 jednostek), mapy i kartografie (850 jednostek) oraz materiały archiwalne dotyczące Zgromadzenia Salezjańskiego w Polsce i za granicą.

Personel biblioteki tworzyli: kierownik biblioteki ks. dr Marek Babicz, jeden zatrudniony pracownik administracyjny oraz służący pomocą alumni.

Ze względu na remont klasztoru część księgozbioru została przeniesiona do innych pomieszczeń (około 40 000 książek i czasopism), zaczęto proces zmniejszania księgozbioru (przekazano około 2500 książek), a zbiory zgromadzone po ks. prof. Stanisławie Kosińskim i Acta Hlondiana zostały zabezpieczone i przekazano je do Archiwum Inspektorialnego w Pile.

WAŻNIEJSZE WYDARZENIA MINIONEGO ROKU SEMINARIJNEGO

24 września rozpoczęliśmy nowy rok seminaryjny 2020/2021 pielgrzymką wspólnoty postnowicjackiej do Sanktuarium Matki Bożej Pocieszenia w Kawnicach. Uroczysta inauguracja w Łądzie miała miejsce 26 września 2020 r. Rozpoczęła się ona Mszą Świętą w barokowym kościele pw. Najświętszej Maryi Panny, której przewodniczył ks. inspektor Tadeusz Itrych SDB, natomiast kazanie wygłosił ks. inspektor Tadeusz Jarecki SDB. Podczas tej Eucharystii nastąpiło publiczne wyznanie wiary, wygłoszone przez ks. mgra Sławomira Łubiana SDB, a następnie przyjęcie funkcji rektora seminarium oraz dyrektora wspólnoty zakonnej pw. św. Bernarda w Łądzie. Przed zakończeniem Mszy Świętej ks. inspektor Tadeusz Itrych podziękował ks. dr. hab. Mariuszowi Chamarczukowi za dotychczasową służbę rektora i za poświęcenie na rzecz łądzkiej wspólnoty. Po uroczystej liturgii w Sali Opackiej nowy rektor seminarium, ks. mgr Sławomir Łubian SDB, oficjalnie otworzył uroczystości inauguracyjne, kierując słowo do zebranych i witając przybyłych gości. Z kolei ks. mgr lic. Dariusz Dynak-Michalski SDB, prorektor ds. studiów, przedstawił relację z działalności WSD TS w Łądzie za rok 2019/2020. Po sprawozdaniu prorektora przyszedł czas na najważniejszy moment inauguracyjnego wydarzenia. Alumni I roku złożyli uroczyste ślubowanie i otrzymali z rąk księży inspektorów Tadeusza Itrycha SDB, Tadeusza Jareckiego SDB i Jarosława Pizonia SDB indeksy studenckie, indeksy praktyk pastoralnych oraz legitymacje studenckie. Po immatrykulacji ks. prof. UKSW dr hab. Zbigniew Łepko SDB wygłosił wykład inauguracyjny, zatytułowany *Antropologiczne wyzwania cywilizacji technokratycznej*. Następnie, z ust ks. Zygmunta Kostki SDB – przedstawiciela Konferencji Salezjańskich Inspektorii Polskich, usłyszeliśmy przesłanie na nowy rok akademicko-formacyjny 2020/2021. Również kilku zaproszonych gości wygłosiło swoje przemówienia, po których uroczystość odśpiewaliśmy *Gaudeamus Igitur*.

Ostatnim punktem dnia inauguracji był wieczorny koncert w kościele, w wykonaniu Orkiestry Filharmonii Poznańskiej, zatytułowany: *Nie znacie? To posłuchajcie*. Koncert przyciągnął wielu miłośników muzyki klasycznej. Jednak z uwagi na panujący reżim sanitarny, ilość osób, które mogły w nim uczestniczyć, była ograniczona. Przybyli goście mogli usłyszeć utwory rzadko prezentowane publiczności. Były to: wstęp do opery *Filenis* Romana Statkowskiego, *Concerto symphonique pour piano avec orchestre* op. 62 Michała Bergsona oraz *Symfonia* op. 60 Franza Xavera Scharwenki.

Na płaszczyźnie działań formacyjno-edukacyjnych w naszym seminarium miały miejsce liczne inicjatywy i wydarzenia o charakterze formacyjnym, wychowawczym i kulturalnym. Oprócz wspomnianego koncertu inauguracyjnego, 16 października 2020 r., już po raz trzydziesty czwarty, miało odbyć się Łądzkie Sympozjum Liturgiczne pt. *Triduum Sacrum centralnym wydarzeniem roku liturgicznego*. Niestety, ze względu na panującą pandemię koronawirusa musiało ono zostać zawieszona. Dlatego też nasz wykładowca, ks. dr hab. Radosław Błaszczyk, poprosił zaproszonych prelegentów, aby przygotowane wystąpienia wygłosili w późniejszym, dogodniejszym czasie.

Z obszaru salezjańskiej duchowości, z inicjatywy ks. dra Zenona Klawikowskiego, 21 listopada 2020 r. odbyło się Sympozjum Centrum Duchowości Salezjańskiej pt. *Młodzi salezianie i towarzyszenia*. Natomiast ODiK przeprowadził sympozjum online zatytułowane: *Ideologia LGBT+ „tam kryje się zło”* oraz zaplanował kilka spotkań Salezjańskiej szkoły duchowości młodzieżowej, Weekend z Księdzem Bosko i spotkania formacyjne Wojowników Maryi. Niestety, ze względu na COVID-19

większość z tych spotkań się nie odbyła.

Z okazji święta naszego patrona, św. Franciszka Salezego, alumni zorganizowali spotkanie z ks. Maciejem Makułą – kierownikiem Redakcji Audycji Katolickich TVP, które dotyczyło umiejętności i właściwego korzystania z mediów społecznościowych. Natomiast 31 stycznia przeżyaliśmy uroczystość św. Jana Bosko. Tego dnia uczestniczyliśmy w uroczystej Mszy Świętej w kościele parafialnym, której przewodniczył Jego Ekscelencja Ksiądz Biskup Damian Bryl.

W roku sprawozdawczym nasi wykładowcy i alumni wzięli także udział w kilku sympozjach i konferencjach zewnętrznych – zarówno bezpośrednio, jak i w formie online.

Prawdopodobnie zaangażowanie w tych wszystkich wydarzeniach byłoby znacznie większe, ale, niestety, wspomniana już wcześniej pandemia koronawirusa zamknęła nas w murach naszego seminarium. Ta rzeczywistość zmusiła nas do przystosowania się do różnych form nauczania (wśród nich: zwiększona praca indywidualna, nauczanie zdalne oraz liczne prace pisemne). Ten okres był dla nas przede wszystkim czasem większej refleksji nad naszym życiem oraz wytężonej nauki i pracy, dzięki której udało nam się pomyślnie zakończyć kolejny rok akademicko-formacyjny w WSD TS w Łądzie.

Jak co roku, tym razem już po raz siedemnasty odbył się Ogólnopolski Festiwal Kultury Słowiańskiej i Cysterskiej pt. *Dzieła, twórcy i fundatorzy*. I tu również koronawirus sprawił, że nie przebiegał on w sposób, do którego byliśmy wcześniej przyzwyczajeni. Podobnie jak w poprzednim roku, przyjął on formę online, a analiza liczby wyświetleń na Facebooku pokazała, że i w taki sposób można zgromadzić wielu zwolenników tego wydarzenia.

W życiu seminarium należy też podkreślić działalność kłeryckich kół zainteresowań. Są nimi:

- Koło Animacji Liturgicznych – troszczące się o właściwe przeżywanie liturgii, tworzenie materiałów na tzw. „powołaniówki”, organizowanie sympozjum liturgicznego,

- Kłeryckie Koło Misyjne – którego członkowie uważali na ideę misji w Kościele, a szczególnie wspieranie misji salezjańskich poprzez modlitwę oraz organizowanie spotkań z misjonarzami (w tym roku gościliśmy ks. misjonarza Henryka Juszczyka SDB, który pracował w Ugandzie, Kenii i Namibii),

- Grupa Art. 43 – zajmująca się administracją strony seminaryjnej, Facebooka i Instagrama, redagująca seminaryjne piśmiennictwo do naszych przyjaciół pt. „Lenda” i ewangelizująca poprzez współczesne media,

- Kłeryckie Koło Przewodników, którego członkowie w minionym roku 2020/21 oprowadzili po naszym klasztorze 1641 zwiedzających w 321 małych grupach; tak mała ilość osób była wynikiem zawieszenia zwiedzania klasztoru od 20.10.2020 do 8.02.2021 roku z powodu pandemii Covid-19.

Ważnymi wydarzeniami w życiu seminarium były, jak co roku, uroczystości związane z sakramentem kapłaństwa. 24 maja 2021 r., w Uroczystość Najświętszej Maryi Panny Wspomożycielki Wiernych, nasi współbracia salezianie obchodzili swoje srebrne i złote jubileusze święceń kapłańskich. Natomiast 1 czerwca 2021 r. czterech neoprezbiterów, którzy przed laty studiowali tu filozofię i pedagogikę, sprawowało Mszę Świętą Prymicyjną w łądzkim kościele.

Nasi kłerycy mogą się pochwalić również sukcesami sportowymi. Brali oni udział w Mistrzostwach Polski Duchowieństwa w szachach szybkich, gdzie alumni: Dawid Witko zajął 3, a Kamil Szczerbak 15 miejsce oraz w Mistrzostwach Polski Duchowieństwa w szachach błyskawicznych – i tu Dawid Witko był 6, a Kamil Szczerbak – 20.

ZAANGAŻOWANIE W DUSZPASTERSTWO MŁODZIEŻOWE I POWOŁANIOWE

Seminarium organizowało i włączało się w szereg inicjatyw na polu duszpasterstwa młodzieżowego i powołaniowego polskich inspektorii salezjańskich. Stałym elementem były wyjazdy do naszych salezjańskich placówek. Tematyka spotkań wyjazdowych dotyczyła powołania. Na wiele z nich, podobnie jak w poprzednich latach, byliśmy zaproszeni.

Alumni czynnie angażowali się w zajęcia łądzkiego Oratorium im. bł. Piątki Poznańskiej. Pod „bacznym okiem” ks. proboszcza Ryszarda Świryzduka pełnili tu funkcje animatorów, prowadząc korepetycje oraz różne grupy. Są to: LSO, schola, „Chwaty”, grupa teatralna, sportowa, Żywy Róża-

niec dzieci i wspólnota Ruchu Światło-Życie.

Z inicjatywy poszczególnych inspektorii alumni brali czynny udział w: Inspekorialnym Święcie Ministrantów „Dominikalia”, Kapitułe Młodych i Inspekorialnych Spotkaniach Animatorów (Inspektoriat Warszawa), cyklicznych Formacyjnych Spotkaniach Młodych oraz Pielgrzymce Ministrantów do Twardogóry (Inspektoriat Wrocław). Niektóre z tych działań prowadzone były również tylko w formie online.

ZAKOŃCZENIE

Formacja to ciągły proces, w którym ważna jest solidna i wielowymiarowa formacja początkowa. Jej sukces to owoc przemyślanego programu studiów i wspólnego zaangażowania wykładowców, formatorów, osób z personelu administracyjno-technicznego i samych uczniów.

W tym miejscu nie można zapomnieć o liczącym już około 1000 osób gronie przyjaciół seminarium, z którymi – poprzez listy od Księdza Rektora – WSD TS w Łądzie utrzymuje stałą łączność. Ich modlitwa i wsparcie materialne pozwalają realizować cele wynikające z zadań formacyjno-educacyjnych. Za tę tak konkretną przyjaźń cała wspólnota postnowicjacka wyraża wdzięczność i szacunek.

Wysłuchani jeszcze w słowa nowego *Ratio institutionis sacerdotalis*, które we wstępie wskazuje, że: „Zasadnicza idea [formacji] polega na tym, by (...) formować uczniów misjonarzy, «zakochanych» w Nauczycielu, pasterzy ‘o zapachu owiec’, którzy żyją pośród nich, aby im służyć i nieść im Boże miłosierdzie. Dlatego jest konieczne, aby każdy kapłan zawsze czuł się uczniem w drodze, stale potrzebującym całościowej formacji, rozumianej jako ciągłe upodabnianie się do Chrystusa». Prezbiterzy mają być gotowi do ewangelicznego stylu życia jako uczniowie Jezusa i do podjęcia misji apostołów we współczesnym świecie. Sprzyjać temu będzie solidna formacja do życia w kapłańskim ubóstwie, posłuszeństwie i celibacie” (*Droga formacji prezbiterów w Polsce. Ratio institutionis sacerdotalis pro Polonia* 2021, 4), z nowym duchem i zapałem wejźmy w nowy akademicko-formacyjny rok 2021/22.

ks. Dariusz Dynak-Michalski SDB

Prorektor WSD TS w Łądzie

DOI: <http://doi.org/10.21852/sem.2022.1.12>